A BIZOTTSÁG (EU) 2021/1871 HATÁROZATA

(2021. október 22.)

a beltéri és kültéri festékek és lakkok uniós ökocímkéjének odaítélésére vonatkozó ökológiai kritériumok megállapításáról szóló 2014/312/EU határozat módosításáról

(az értesítés a C(2021) 7514. számú dokumentummal történt)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az uniós ökocímkéről szóló, 2009. november 25-i 66/2010/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 8. cikke (2) bekezdésére,

az Európai Unió ökocímkézésért felelős bizottságával folytatott konzultációt követően,

mivel:

(1) A 66/2010/EK rendelet értelmében uniós ökocímkét olyan termékek kaphatnak, amelyek teljes életciklusukat tekintve csak kismértékben károsítják a környezetet. Az egyes termékcsoportokra vonatkozóan egyedi ökocímke-kritériumokat kell megállapítani.

(2) A 2014/312/EU ([2]) bizottsági határozat megállapította a kritériumokat, valamint az értékelési és ellenőrzési követelményeket a beltéri és kültéri festékek és lakkok vonatkozásában.

(3) Az uniós ökocímkével kapcsolatos célravezetőségi vizsgálat 2017. június 30-i következtetéseivel ([3]) összhangban a Bizottság szolgálatai értékelték egy olyan módosítás szükségszerűségét, amely garantálná az adott termékcsoportra alkalmazandó rendszer széles körű kihasználtságát. A közszféra érdekelt feleivel is sor került az egyeztetésre.

(4) Az értékelés megerősítette, hogy a kritériumok teljeskörű alkalmazhatóságának biztosítása érdekében a titán-dioxid pigment (TiO_2, CAS-szám: 13463-67-7) és a trimetilolpropán pigmentadalék (TMP, CAS-szám: 77-99-6) esetében eltérésre van szükség.

(5) Az (EU) 2020/217 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet ([4]) elfogadását követően a száraz por formájú TiO_2 pigmentet a harmonizált osztályozási rendszerben a 2. kategóriába tartozó, belélegezve rákkeltő anyagként sorolták be, és a H351 veszélyességi kódot, valamint a „Feltehetően rákot okoz” figyelmeztető mondatot rendelték hozzá, ha a titán-dioxid legalább 1 %-ban, legfeljebb 10 μm aerodinamikai átmérőjű részecskék formájában van jelen. Ez az osztályozás 2021. október 1-jén lép hatályba, és ettől az időponttól kezdve a titán-dioxid 0,010 tömegszázalékot meghaladó koncentrációban nem lesz felhasználható uniós ökocímkével rendelkező festék- és lakktermékekben, kivéve, ha kifejezett eltérés van érvényben a 2014/312/EU bizottsági határozat mellékletében meghatározott 5. a) i. kritérium követelményeitől.

(6) Az iparág érdekelt felei, az ökocímkézésért felelős uniós bizottság tagjai és az uniós ökocímke jogosultjai által rendelkezésre bocsátott információk alapján a titán-dioxidot jelenleg az uniós ökocímkével ellátott festék- és lakktermékek legalább 91 %-ában használják (a jellemző TiO_2-tartalom festékek és lakkok esetében 3–30 tömegszázalék, színezőpaszták esetében pedig akár 65 tömegszázalék is lehet). Az ISO 14024 szabvány szerinti I. típusba tartozó egyéb ökocímkékre az Unióban már eltérés van érvényben a TiO_2 használata tekintetében, függetlenül a H351 veszélyességi kódot nem viselő folyékony festékek és lakkok TiO_2-koncentrációjától.

([1]) HL L 27., 2010.1.30., 1. o.

([2]) A Bizottság 2014/312/EU határozata (2014. május 28.) a beltéri és kültéri festékek és lakkok uniós ökocímkéjének odaítélésére vonatkozó ökológiai kritériumok megállapításáról (HL L 164., 2014.6.3., 45. o.).

([3]) A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló, 2009. november 25-i 122/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az uniós ökocímkéről szóló, 2009. november 25-i 66/2010/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásának felülvizsgálatáról (COM(2017) 355 final).

([4]) A Bizottság (EU) 2020/217 felhatalmazáson alapuló rendelete (2019. október 4.) az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról szóló 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a műszaki és tudományos fejlődéshez való hozzáigazítása céljából történő módosításáról és az említett rendelet helyesbítéséről (HL L 44., 2020.2.18., 1. o.).

(7) A titán-dioxid – magas fényének és törésmutatójának köszönhetően – minden ismert alternatívájához képest sokkal hatékonyabb pigment. Ahhoz, hogy az alternatív pigmenteket – például cirkónium-oxidot, cink-oxidot, bárium-szulfátot vagy cink-szulfátot – tartalmazó festékekkel és lakkokkal megfelelő opacitású bevonatot lehessen képezni, a szóban forgó termékeknek magasabb arányban kellene pigmentet tartalmazniuk, vagy nagyobb környezeti hatással járó, sűrűbb bevonatot képezve kellene őket alkalmazni.

(8) Az uniós ökocímkével ellátott festékekben és lakkokban használt titán-dioxidra vonatkozó eltérés iránti kérelmet csak olyan keverékre lenne célszerű jóváhagyni, amelyek esetében a titán-dioxid jelenlétéből adódóan a készterméken nem kell feltüntetni a H351 veszélyességi kódot. Az (EU) 2020/217 felhatalmazáson alapuló rendelet értelmében azonban a 10 μm vagy annál kisebb átmérőjű titán-dioxid-részecskéket legalább 1 %-ban tartalmazó folyékony keverékek csomagolásán található címkén az 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([5]) II. mellékletének 2. részében foglaltaknak megfelelően fel kell tüntetni az EUH211-es mondatot: „Figyelem! Permetezés közben veszélyes, belélegezhető cseppek képződhetnek. A permetet vagy a ködöt nem szabad belélegezni”.

(9) 2020 márciusában az Európai Vegyianyag-ügynökség kezelésében álló osztályozási és címkézési jegyzékre irányuló közös kérelem nyomán a trimetilolpropán (TMP) pigmentadalékot a 2. kategóriába tartozó reprodukciót károsító anyagként sorolták be, és a H361fd veszélyességi kódot, valamint a „Feltehetően károsítja a termékenységet vagy a születendő gyermeket” figyelmeztető mondatot rendelték hozzá. A TMP-t nem közvetlenül a festékgyártók használják, ugyanakkor adalékanyagként jelen lehet a pigmentekben, a pigment legfeljebb 1,0 tömegszázalékának megfelelő (jellemzően legfeljebb 0,6 %-os) koncentrációban. A TMP-vel kezelt pigmentek nem használhatók fel uniós ökocímkével rendelkező festék- és lakk-termékekben, ha a festék vagy a lakk TMP-koncentrációja meghaladja a 0,010 tömegszázalékot. A TMP-vel kezelt pigmentek használatának megkönnyítése érdekében a TMP-tartalomra kifejezetten engedélyezni kell a 2014/312/EU határozat mellékletében meghatározott 5. a) kritérium – „A veszélyességi osztályozásra és az R-mondatokra vonatkozó általános korlátozások” – követelményeitől való eltérést.

(10) Az iparág érdekelt felei, az ökocímkézésért felelős uniós bizottság tagjai és az uniós ökocímke jogosultjai által rendelkezésre bocsátott információk szerint a pigmentek TMP-vel való kezelésére azért van szükség, hogy adagoláskor javítsák a tömegáramlást, keveréskor pedig a diszperzitást. A TMP-vel kezelt pigmenteknek köszönhetően rövidebb keverési idő alatt magasabb diszperziós szint érhető el (a becslések szerint 30 %-kal csökkenthető az időráfordítás), ami energiamegtakarítást és fokozott üzemi termelékenységet eredményez. Jelenleg nincsenek olyan ismert alternatívák, amelyek biztosítanák a TMP-használat tömegáramlás és diszperzitás terén mutatkozó előnyeit. A becslések szerint a TMP veszélytelen vagy kevésbé veszélyes alternatíváira irányuló kutatási és fejlesztési erőfeszítésekhez legalább két évre lenne szükség, és semmi sem garantálja ezek eredményességét. A TMP-vel kezelt pigmentek festék- és lakktermékekben való további használatát az Unióban már számos más, ISO 14024 szabvány szerinti I. típusba tartozó ökocímkére engedélyezték.

(11) A vonatkozó kritériumok felülvizsgálati folyamata során gondosan értékelni kell, hogy a 2014/312/EU határozat érvényességi időszaka után a titán-dioxid és a TMP esetében szükség van-e eltérésre. Egyúttal az iparágat arra kell ösztönözni, hogy ezekre az anyagokra idővel biztonságosabb alternatívákat találjon.

(12) Az egyértelműség érdekében a Bizottság hivatkozik a 2014/312/EU határozat mellékletének függelékére: az 1. pont iii. alpontjában a 2-metil-2H-izotiazol-3-on (MIT, CAS-szám: 2682-20-4, EK-szám: 220-239-6) esetében feltüntetett 0,0200 %-os határértéket 0,0015 %-ra kell módosítani annak érdekében, hogy összehangolják a szóban forgó melléklet 5. a) kritériumának tartalmát az 1272/2008/EK rendeletnek a műszaki és tudományos fejlődéshez való hozzáigazítása céljából történő 13., 2020. május 1-jén hatályba lépett módosításával ([6]).

(13) A szóban forgó rendeletnek a műszaki és tudományos fejlődéshez való hozzáigazítását célzó 13. módosítása már 0,0015 %-ra csökkentette az MIT-koncentráció azon határértékét, amely alapján a keveréket 1A. kategóriájú bőrszenzibilizáló anyagként sorolják be, és a H317 veszélyességi kódot, valamint az „Allergiás bőrreakciót válhat ki” figyelmeztető mondatot rendelik hozzá. Az 5. a) kritérium nem teszi lehetővé az uniós ökocímkével ellátott festék- vagy lakk-késztermékek H317 veszélyességi kóddal történő besorolását, kivéve, ha erre kifejezett eltérés vonatkozik. Ezért az MIT esetében a 2014/312/EU határozat mellékletének függelékében feltüntetett 0,0200 %-os határérték ellentmondást kelt, így azt 0,0015 %-os határértékkel kell felváltani.

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács 1272/2008/EK rendelete (2008. december 16.) az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 353., 2008.12.31., 1. o.).

([6]) A Bizottság (EU) 2018/1480 rendelete (2018. október 4.) az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról szóló 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a műszaki és tudományos fejlődéshez való hozzáigazítása céljából történő módosításáról és az (EU) 2017/776 bizottsági rendelet helyesbítéséről (HL L 251., 2018.10.5., 1. o.).

(14) Az egyértelműség érdekében a Bizottság hivatkozik a 2014/312/EU határozat mellékletének függelékére: az 1. pont iii. alpontjában a 2-oktil-2H-izotiazol-3-on (OIT, CAS-szám: 26530-20-1, EK-szám: 247-761-7) esetében feltüntetett 0,0500 %-os határértéket 0,0015 %-ra kell módosítani annak érdekében, hogy összehangolják a szóban forgó melléklet 5. a) kritériumának tartalmát az 1272/2008/EK rendeletnek a műszaki és tudományos fejlődéshez való hozzáigazítása céljából történő 15., 2022. március 1-jén hatályba lépő módosításával.

(15) A szóban forgó rendeletnek a műszaki és tudományos fejlődéshez való hozzáigazítását célzó 15. módosítása értelmében 0,0015 %-ra csökken az OIT-koncentráció határértéke, amely alapján a keveréket 1A. kategóriájú bőrszenzibilizáló anyagként sorolják be, és a H317 veszélyességi kódot, valamint az „Allergiás bőrreakciót válhat ki" figyelmeztető mondatot rendelik hozzá. Az 5. a) kritérium nem teszi lehetővé az uniós ökocímkével ellátott festék- vagy lakk-késztermékek H317 veszélyességi kóddal történő besorolását, kivéve, ha erre kifejezett eltérés vonatkozik. Ezért az OIT esetében a 2014/312/EU határozat mellékletének függelékében feltüntetett 0,0500 %-os határérték 2022. március 1-jétől ellentmondást keltene, így azt az említett időponttól kezdődő hatállyal 0,0015 %-os határértékkel kell felváltani.

(16) A 2014/312/EU határozatot ezért ennek megfelelően módosítani kell.

(17) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak a 66/2010/EK rendelet 16. cikke által létrehozott bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

Egyetlen cikk

A 2014/312/EU határozat melléklete e határozat mellékletének megfelelően módosul.

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2021. október 22-én.

a Bizottság részéről
Virginijus SINKEVIČIUS
a Bizottság tagja

MELLÉKLET

A 2014/312/EU határozat mellékletének függeléke a következőképpen módosul:

1. az 1. pont („A színezőanyagokhoz, a kötőanyagokhoz és a késztermékhez adott tartósítószerek") iii. alpontja („A késztermékben lévő izotiazolinon vegyületek megengedett teljes mennyisége") a következőképpen módosul:

   a) a 2-metil-2H-izotiazol-3-on 0,0200 %-os határértéke helyébe a következő lép:

   „2-metil-2H-izotiazol-3-on: 0,0015 %";

   b) a 2-oktil-2H-izotiazol-3-on 0,0500 %-os határértéke helyébe a következő lép:

   „2-oktil-2H-izotiazol-3-on: 0,0500 % (2022. február 28-ig); 0,0015 % (2022 március 1-jétől)";

2. az 5. pont („Egyéb funkcionális anyagok általános felhasználásra") f) pontja („Pigmentek") helyébe a következő szöveg lép:

„Anyagcsoport	A korlátozás és/vagy az eltérés alkalmazási köre	Koncentrációs határérték (ahol alkalmazható)	Értékelés és ellenőrzés
f) Pigmentek Alkalmazási terület: Minden termék	Korlátozás: Fémtartalmú pigmentek csak abban az esetben használhatók, ha a pigment laboratóriumi vizsgálata során kimutatták, hogy a fémtartalmú kromofór kristályrácsba kötött formában van jelen, és oldhatatlan. Eltérés: A következő fémtartalmú pigmentek használata esetén vizsgálat nélkül engedélyezett az eltérés: – Bárium-szulfát – Antimon-nikkel oldhatatlan TiO_2-rácsban – Kék kobalt-aluminát spinell – Kékeszöld kobalt-króm spinell	n.a.	Ellenőrzés: Vizsgálati eredmények, amelyek igazolják, hogy a pigment kromofórja kristályrácsba kötött formában van jelen, és oldhatatlan. Vizsgálati módszer: DIN 53770-1 vagy azzal egyenértékű
	Eltérés az 5. a) kritériumtól: Rákkeltő, 2. kategória, H351 (belélegzés): – Csak titán-dioxidra (TiO_2) vonatkozóan és csak azokban az esetekben, amikor a TiO_2) jelenlétéből adódóan az engedélyeztetni kívánt festék- vagy lakkterméket nem kell besorolni a rákkeltő anyagok 2. kategóriájába és azon belül a H351 veszélyességi osztályba	n.a.	Ellenőrzés: A kérelmezőnek bizonyítania kell, hogy mind ő, mind a TiO_2 beszállítója rendelkezik olyan rendszerekkel, amelyek minimalizálják a munkavállalók száraz por formájú TiO_2-nek való munkahelyi kitettségét (pl. zárt adagolórendszerekkel, az adagolásra és keverésre szolgáló helyiségek szellőztetésével, egyéni védőeszközökkel).
	Eltérés az 5. a) kritériumtól: Reprodukciót károsító, 2. kategória, H361fd: – Trimetilolpropánra (TMP) vonatkozóan, és csak azokban az esetekben, amikor azt pigmentadalékként alkalmazzák	0,50 %	Ellenőrzés: A pigment beszállítójának nyilatkoznia kell arról, hogy a TMP-tartalom nem haladja meg a pigment 0,50 tömegszázalékát."